

КАРАР
Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Урсай авыл жирлеге Советы

Урсай авылы

№ 44

«14» декабрь 2021 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге территорииясендә төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контроль түрүндагы нигезләмә хакында

2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда», 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрүнда» Федераль законнар, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Урсай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,

Урсай авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Күшымта нигезендә Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Урсай авыл жирлеге территорииясендә төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контроль түрүндагы нигезләмәне расларга.
2. Әлеге карар 2022 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә дип билгеләргә.
3. Әлеге каарарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырырга: <http://pravo.tatarstan.ru>. һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-коммуникацион чөлтәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakaev.tatar.ru>.
4. Әлеге каарарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылық, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча дайими комиссиягә йөкләргә.

3.Х. Рахимьянова

Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге Советы карарына 1 нче күшүмтэ
«14»декабрь 2021 № 44

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
НИГЕЗЛӨМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Урсай авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба - муниципаль контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнар тарафыннан Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Урсай авыл жирлеген төзекләндерү қагыйдәләре белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне үтәү, шулай ук контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектларын исәпкә алу Урсай авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет) тарафыннан әлеге нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла. Муниципаль контроль объектлары турында мәгълүматларны жыю, эшкәрту, анализлау һәм исәпкә алгандা, башкарма комитет норматив хокукий актлар нигезендә аңа тапшырыла торган мәгълүматны, ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында алына торган мәгълүматны, шулай ук һәркем ечен мемкин булган мәгълүматны куллана.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – **муниципаль контроль органы**).

1.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы органның вазыйфаи затларына вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру керә торган вазыйфаи затларына, шул исәптән профилактик һәм контроль чаралар үткәрү:

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге башлыгы (**алга таба-вәкаләтле органның вазыйфаи заты**).

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вәкаләтле органның вазыйфаи заты «Дәүләт контроле (құзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 29 статьясында (алга таба - 284-ФЗ номерлы Закон) билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

2. Муниципаль контроль объектлары

2.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектлары (алга таба - контроль объекты) булып тора:

а) Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлегенең мәжбүри таләпләрен үтәүгә бәйле рәвештә юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм гражданнарның эшчәнлекләре, гамәлләре (гамәл қылмаулары);

б) территорияне төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планировка, конструктив җайламалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиналар һәм бизәү элементлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның, корылмаларның фасадларының, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм төзекләндерүнен состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр.

2.2. Муниципаль контроль органы 248-ФЗ номерлы Закон нигезендә контроль объектларын исәпкә алуны тәэммин итә.

2.3. Контроль объектлары турында белешмәләрне исәпкә алу максатларында

жыйганда, әшкәрткәндә, анализлаганда һәм исәпкә алганда, муниципаль контроль органы норматив хокукий актлар нигезендә аңа тапшырыла торған мәгълүматны ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында алына торған мәгълүматны, шулай ук һәркем файдалана алырлық мәгълүматны файдалана.

3. Контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә иту

3.1. Төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм рисклар белән идарә иту системасы кулланыла.

Әлеге Нигезләмәнен 2.1 пункттындагы «а» пунктчасында күрсәтелгән контроль объектлары түбәндәге хәвеф-хәтәр (зыян) категориясенә (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясенә) карыйлар:

- а) югары куркынычлык;
- б) урта куркынычлык;
- в) түбән куркынычлык.

3.2. Тикшеренү объектлары хәвеф-хәтәр категориясенә түбәндәге критерийлардан чыгып карый:

а) контроль объектлары югары куркынычка көрә, аларга карата таләпләр билгеләнгән:

тышкы яктырту;
балалар мәйданчыклары;
спорт мәйданчыкларына;
төзелеш мәйданчыкларына;
бина, корылмалар, корылмаларның түбәләрен карап тоту;
инвалилар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре территориясе буенча тоткарлыксыз хәрәкәт итүне тәэмин иту.

Югары куркынычка бәйле контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торған югары дәрәҗәдәге кыйммәтләргә зыянны (зыянны) фактта китерергә мөмкин.

б) уртacha куркынычка карата таләпләр билгеләнгән контроль объектлары көрә:
жирлекнең карап тоту һәм тышкы кыяфәте;
территорияне җиештыру;
каты коммуналь калдыклар жыелу урыннарына һәм корылмаларына;
киртәләр;
яшел үсентеләрне саклау һәм карап тоту;
жир эшләре житештерү;
йорт хайваннарын һәм йорт хайваннарын тоту.

Контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрне бозу уртacha авырлыктагы зыянны (зыянны) законда саклана торған уртacha авырлыктагы кыйммәтләргә фактта китерергә мөмкин.

в) карата таләпләр куелган контроль объектлары түбән куркынычлыкка көрә:
фасадларны карап тоту;
газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм башка мәгълүмат урнаштыру, эчтәлеге һәм эксплуатациясе;
бәйрәм бизәлеше элементлары;
адресация билгеләре;
мәгълүмати конструкцияләргә;
кече архитектура формалары;
биналар, корылмалар, жир кишәрлекләре милекчеләренең һәм (яки) законлы хужаларының (милекчеләреннән һәм (яки) мондый йортлар чикләре буенча төзелмәгән

жир кишәрлекләре милекчеләреннән тыш) якын-тирә территорияне карап тотуда катнашуы.

Түбән куркынычка бәйле контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан сакланыла торган зур булмаган авырлыктагы кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин.

3.3. Контрольдә тотылуучы затның эшчәнлеген рискның тәрле категорияләренә кертергә мөмкинлек бирә торган критерийлар булганды, контрольдә тотылуучы затның эшчәнлеген югары риск категориясенә кертергә мөмкинлек бирә торган критерийлар кулланылырга тиеш.

3.4. Контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында яисә риск критерийларын үзгәрту турында белешмәләр көргөн очракта, 5 эш көне эчендә муниципаль контроль органы әлеге контроль объектының риск категориясен үзгәрту турында карар кабул итәргә тиеш.

3.5. Контрольлек итүче затлар риск категориясен үзгәрту турында муниципаль контроль органына гариза бирергә хокуклы.

4. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау

4.1. Төзекләндерү елкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге профилактик чарапар гамәлгә ашырыла:

- а) мәгълүмат бирү;
- б) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- в) кисәтү игълан итү;
- г) консультация бирү;
- д) профилактик визит.

4.2. Профилактик чарапар 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контроль органы профилактик чарапарны исәпкә алуны тәэммин итә.

4.3. Муниципаль контроль органы мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Азнакай муниципаль районнының рәсми сайтында түбәндәге веб-адрес буенча: <http://aznakayevo.tatarstan.ru> «Муниципаль контроль» бүлгөндә, массакүләм мәгълүмат чарапарында һәм башка рәвешләрдә тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән контрольдә тотыла торган затларга һәм башка кызыксынуучы затларга мәгълүмат бирә.

4.4. Муниципаль контроль органы ел саен, 248 - ФЗ номерлы законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы доклад әзерләүне гамәлгә ашыра.

Докладны әзерләүне оештыру төзекләндерү елкәсендә вәкаләтле муниципаль контроль органына йәкләнә.

4.5. Муниципаль контроль органының мәжбүри таләпләрне бозулары яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудыру турында расланган мәгълүматлар булмаганда, муниципаль контроль органы контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне (алга таба - кисәтү) бозуга юл куймау турында кисәтү игълан итә һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэммин итү буенча чарапар күрергә тәкъдим итә.

Контрольлек итүче зат кисәтүне алганнын соң курсателгән кисәтүгә карата муниципаль контроль органына мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Каршы килү тубәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

каршы килә торган жирле үзидарә органы атамасы;

шәхси эшкуарның яисә гражданың атасының исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, шулай ук контактлы телефон номеры (номеры), электрон почта адресы

(адресы) һәм контролъдә тотыла торган затка жавап жибәрелергә тиешле почта адресы (адресы);

кисәтүнең датасы һәм номеры;

контрольдә тотылучы зат иғлан ителгән кисәту белән риза булмаган дәлилләр;

контрольдә тотыла торган зат кисәту алу датасы;

имза һәм дата.

Кирәк булган очракта, раслау, үз дәлилләрен контролириуемое зат прикрепает каршылыкка тиешле документлар яки аларның заверенные күчermәләре.

Каршылык турыдан-туры яисә почта аша, яисә муниципаль контроль органының рәсми электрон почтасына язма рәвештә бирелергә мөмкин.

Каршылыкны тапшыруның иң чик вакыты контролълек итүче зат тарафыннан кисәту алынганнын соң 15 календарь көн тәшкил итә.

Муниципаль контроль органы тарафыннан каршылыкны карауның иң чик вакыты каршылыкны теркәгән кеннән 30 календарь көн тәшкил итә.

Каршылыкны объектив һәм һәръяклап карау максатларында өстәмә мәгълүмат алу өчен запрос жибәрү кирәк булганда, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан карауны озайтуның иң чик вакыты 15 календарь көн тәшкил итә, контролълек итүче затка аны карау срокын озайту турында белдерүе белән.

Муниципаль контроль органы:

а) каршылыкны объектив, һәръяклы һәм үз вакытында карауны, кирәк булганда, контролъдә тотучы зат яисә аның вәкаләтле вәкиле катнашында каршылыкны тәэммин итә;

б) кирәк булганда Дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм башка затлардан документлар һәм материаллар соратып ала;

в) каршылыкны карау нәтижәләре буенча тикшереп торылучы затның бозылган хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яңадан торғызуға яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә;

г) каршылыкта куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача жавап жибәрә.

Карапны карау нәтижәләре буенча муниципаль контроль органы түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

а) иғлан ителгән кисәтүне гамәлдән чыгару рәвешендәге каршылыкны канәгатьләндерә;

б) каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

Карапны карау нәтижәләре буенча карап кабул ителгән кеннән соң килүче көннән дә соңга калмыйча, каршылык биргән контролъдә тотучы затка язма рәвештә һәм аның телеге буенча каршылыкны карау нәтижәләре турында электрон формада мотивлаштырылган жавап жибәрелә.

4.6. Контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең мәрәҗәгатьләре буенча муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары консультацияләр бирә.

Консультация (шул исәптән язма рәвештә) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча башкарыла.

Контрольдә тотучы зат язма рәвештә консультация бирү сораулары буенча язмача жавап бирүгә запрос тәкъдим иткән очракта, консультация муниципаль контроль органы тарафыннан язма рәвештә гамәлгә ашырыла.

Консультация барышында тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирелә.

Консультация түләү алмыйча башкарыла.

Консультация муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан телефон, шәхси кабул итү яки профилактик яки контроль чара үткәрү барышында башкарлырга мөмкин.

Консультация вакытында язма рәвештә билгеләнгән таләпләр үтәлергә тиеш Федераль закон белән «Россия Федерациясе гражданнары мәрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында».

Контрольләнүче затларның һәм аларның вәкилләренең бер типтагы мәрәжәгатьләре буенча консультацияләр Азнакай муниципаль районның рәсми сайтында веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла: <http://aznakayevo.tatarstan.ru> муниципаль контроль органының вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган язма аçлатуның «Муниципаль контроль» бүлгегендә.

Консультацияләү өчен контактлы телефоннар номерлары, язма формада запрослар жибәрү өчен адреслар, консультацияләү максатларында шәхси кабул иту графигы һәм урыны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Азнакай муниципаль районның рәсми сайтында веб-адрес буенча урнаштырыла: <http://aznakayevo.tatarstan.ru> «Муниципаль контроль» бүлгегендә.

Консультация түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

куркынычлык категориясенә керту критерийлары;

тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру предметы булып торган мәжбүри таләпләр;

контроль чаралар үткәру тәртибе, вакыт-вакыт һәм сроклары;

контрольлек итүче затларның һәм муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары;

муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе.

4.7. Профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә формасында үткәрелә. Профилактик визит барышында контрольлек итүче затка аның вәкаләтләре, шулай ук контроль объектына карата үткәрелә торган муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру үзенчәлекләре турында хәбәр ителә.

Профилактик визит барышында контрольдә тотучы зат аның эшчәнлегенә яисә аның кулланыла торган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, риск критерийларына туры килү, риск категориясен киметүнең нигезләре һәм тәкъдим ителә торган ысууллары, шулай ук контрольдә тотылучы затка карата үткәрелә торган контроль чараларның төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирә.

Муниципаль контроль органының вазыйфаи заты әлеге Нигезләмәнен 4.6 пунктында, шулай ук 248-ФЗ номерлы Законның 50 статьясында билгеләнгән тәртиптә контрольдә тотыла торган затны консультацияләү гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри профилактик визит үздүрү югары риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата гамәлгә ашырыла.

Мәжбүри профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә формасында үткәрелә.

Мәжбүри профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә яки ача караган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, риск критерийларына туры килү, нигезләр һәм риск категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысууллары турында мәгълүмат бирә.

Мәжбүри профилактик визит барышында муниципаль контроль органының вазыйфаи заты контроль объектларын риск категориясенә керту өчен кирәклө мәгълүматлар жыя ала.

Мәжбүри профилактик визит үткәру турында контрольдә тотучы затка аны үткәру датасына кадәр 5 эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итепергә тиеш.

Контрольлек итүче зат, аны үткәру датасына кадәр 3 эш көненнән дә соңга калмыйча, бу хакта муниципаль контроль органына хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит үздүрудан баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактика визитын үткәрунен иң чик вакыты 1 эш көне тәшкил итә.

Мәжбүри профилактик визит үткәргендә, контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрнә бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелә алмый. Тикшеренүче зат

тарафыннан профилактик визит барышында алынган аңлатмалар рекомендация характерында.

Мәжбүри профилактика визитын үткөргендә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргө зыян (зыян) китеңүгө турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зыян) китеңелүе ачыкланса, муниципаль контроль органы вазыйфаи заты контроль чарапар үткөрү турында карар кабул итү ечен бу хакта кичекмәстән вәкаләтле органның вазыйфаи затына хәбәр итә.

Мәжбүри профилактик визит нәтижәләре буенча муниципаль контроль органының вазыйфаи заты мәжбүри профилактик визит үткөрү турында акт төзи.

4.2. Тикшерү битләре

4.2.1. Контроль һәм контроль чарапар үткөрүне оптимальләштерү объектларында зыян (зыян) китеңү куркынычын киметү максатларында муниципаль контроль органы тикшерү кәгазыләрен (контроль сораулар исемлекләрен, аларга жаваплар контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү яки үтәмәүне раслы) формалаштыра һәм раслы.

4.2.2. Тикшерү кәгазыләре вәкаләтле органның норматив хокукий акты белән билгеләнә.

4.2.3. Тикшерү кәгазыләре контрольлек итүче затка Россия Федерациясе законнарында каралмаган мәжбүри таләпләрне үтәү буенча йөкләмә йөкли алмый.

4.2.4. Тикшерелә торған затларны үз-үзләрен тикшерү максатында тикшерү кәгазыләре Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Азнакай муниципаль районның рәсми сайтында, «Муниципаль контроль» бүлекчәсендә урнаштырыла һәм ярдәм итә.

4.2.5. Тикшерү чарапарын уздырганда контроль чараны үткөрү турында карарда курсәтелгән тикшерү кәгазыләре контроль сорауларга жаваплар кертү юлы белән вазыйфаи зат тарафыннан электрон формада тутырыла һәм контроль органның вазыйфаи затының көчәйтәлгән квалификацияле электрон имzasы белән раслана.

5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

5.1. Муниципаль контроль планлы тикшерү чарапары үткәрмичә гамәлгә ашырыла.

5.2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнештә, түбәндәгәе контроль-планнан тыш чарапар үткәрелә:

- ә) документар тикшерү;
- б) күчмә тикшерү;
- в) рейд тикшерүе.

Тикшерелә торған зат белән үзара хезмәттәшлек итмичә түбәндәгәе чарапар уздырыла:

- а) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- б) күчмә тикшерү.

5.3. Контроль чарапар үткөрү ечен нигез булырга мөмкин:

муниципаль контроль органында зыян (зыян) китеңү яисә закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргө зыян китеңү (зыян) куркынычы турында белешмәләрнең булуы яисә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

прокурор таләбе-законнарның үтәлешен контрольдә тоту (күзәтчелек) қысаларында, прокуратура органнарына көргөн материаллар һәм мөрәҗәттәләр буенча граждан хокукларын үтәүне контрольдә тоту;

муниципаль контроль органы курсәтмәсен үтәү срокы чыккач, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында документлар һәм белешмәләр тапшырмаган очракта,

контрольлек итүче зат тарафыннан әлеге күрсәтмә белән билгеләнгән яки алар нигезендә күрсәтелгән күрсәтмәнең үтәлеше түрүнда нәтижә ясау мөмкин түгел.

Контроль чарапар, үзара бәйләнешсез, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан бирелгән биремнәр нигезендә муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан үткәрелә.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи заты, аларның үтәлешен бәяләү өчен кирәк булган мәжбүри таләпләрне, контроль гамәлләр характеристын исәпкә алып, контроль чарапар төрен билгели.

Контроль чара барышында муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрнең үтәлеше бәяләнә, аларга контроль чарасы предметында күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела.

5.4. Төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тикшерүләр, аларның нәтижәләре һәм ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яки) бетерү буенча күрелгән чарапар түрүнда мәғълүмат көртергә тиеш.

5.5. Документар тикшерү барышында түбәндәге контроль гамәлләр кылышырга мөмкин:

- а) язма аңлатмалар алу;
- б) документлар таләп итү;

5.6. Күчмә тикшерү барышында түбәндәгө контроль гамәлләр кылышырга мөмкин:

- а) карау;
- б) тикшерү;
- 1) сораштыру;
- г) язма аңлатмалар алу;
- д) документлар таләп итү;
- е) пробалар сайлау (үрнәкләр);
- ж) инструменталь тикшерү;
- з) сынау;

Күчмә тикшерүне үткөрү срокы 10 эш кененнән артмаска тиеш. Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен - 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен-15 сәгатьтән артмаска тиеш.

5.7. Рейд тикшерүләре барышында түбәндәге контроль (кузәтчелек) гамәлләр кылышырга мөмкин:

- а) карау;
- б) тикшерү;
- 1) сораштыру;
- г) язма аңлатмалар алу;
- д) документлар таләп итү;
- е) инструменталь тикшерү;
- ж) сынау;

5.8. Тикшерү гамәлгә ашырыла статьясы нигезендә 77 статья 248-ФЗ номерлы Федераль закон.

Рейд барышында тикшерү контрольдә тотылучы зат яисә аның вәкиле булмаган очракта гына, муниципаль контроль органында, гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә зыян (зыян) китерү куркынычы түрүнда, видеоязма кулланып, бары тик муниципаль контроль органында гына башкарылырга мөмкин.

5.9. Инструменталь тикшерү маҳсус жиһаз һәм (яки) техник приборлар кулланып, контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне билгеләү максатларында муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан үткәрелә.

Тикшерү нәтижәләре буенча инструменталь тикшерү беркетмәсе, билгеләнгән таләпләр нигезендә төзелә өлеше 4 статьясындагы 82 248-ФЗ номерлы Федераль закон.

5.10. Контроль чараптар барышында контроль гамәлләр 248-ФЗ номерлы Законда һәм әлеге Нигезләмәнең 4.8, 4.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

5.11. Контроль чараптар үткәргендә, муниципаль контроль органының вазыйфаи заты һәм контроль гамәлләр кылуға жәлеп ителгән затлар тарафыннан, мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен беркету ечен фотога төшерү, аудио - һәм (яки) видеоязма, дәлилләрне теркәүнәң башка ысуллары кулланылырга мемкин.

Дәлилләрне теркәү ысуллары мәжбүри таләпләрне бозуны чагылдыручы фиксация объектынничшиксе兹 идентификацияләргә мемкинлек бирергә тиеш.

Фотога төшерүне, аудио - һәм видеоязмаларны, тикшерү чарапарын башкарганда мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәүнәң башка алымнарын куллану зарурлығы турындагы карап муниципаль контроль органнарының вазыйфаи затлары тарафыннан мөстәкайль кабул ителә. Мәжбүри тәртиптә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен фото - яки видеофиксацияләү түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

тишерү барышында ветеринария-санитария кагыйдәләрен бозу очраклары ачыкланды, ә нәкъ: фермага машина керү урыны дезбарьер белән җиһазландырылмаган;

тишерү барышында аны үткәрудә һәм контроль гамәлләр кылуда каршылыклар булган.

Мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерүнәң, аудио - һәм видеоязмаларның техник чарапары кулланылырга мемкин.

Контрольдә тотучы затка мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәру турында мәжбүри рәвештә хәбәр ителә.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәру һәм бу максатлар ечен кулланылыган техник чарапар турында мәгълүмат актта контроль чара нәтижәләре буенча чагылдырыла.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәру нәтижәләре тикшерү чарасы актына күшүмтә булып тора.

5.12. Контроль чараптар үткәру нәтижәләре буенча, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешсез, муниципаль контроль органының вазыйфаи заты тиешле акт төзи, аны карау нәтижәләре буенча карап кабул ителә. 248-ФЗ номерлы Федераль закон.

5.13. 248-ФЗ номерлы Закон таләпләре нигезендә контрольдә тотылган зат яисә аның вәкиле катнашында үткәрелегә тиешле контроль чараптар үткәрелгендә һәм контроль гамәлләр башкарылганда. Контрольлек итүче затның яки аның вәкиленең булуы, контроль чараптар үткәрудән, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне таләп итми торган контроль гамәлләр кылудан тыш, мәжбүри.

Шәхси эшмәкәр һәм контрольлек итүче затлар булган граждан муниципаль контроль органына контроль чарасы үткәргендә булу мөмкинлеге турында мәгълүмат бирергә хокуклы булган очракта (авыру яки непреодолимаемой көч шартлары аркасында). Мондый мәгълүмат көргөн очракта, контроль чараны үткәру муниципаль контроль органы тарафыннан индивидуаль эшкуар (гражданин) муниципаль контроль органына мерәҗәгать итү өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәkle вакытка күчерелә.

6. Контроль органы караптарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

6.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручи вазыйфаи затларның караптарына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мемкин.

6.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятьләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

7. Эшчәнлек нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү контроль органы

7.1. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль контрольнең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасына керә:

1)закон тарафыннан саклана торган қыйыммәтләрнең зыяннарын (зыянны) минимальләштерү дәрәҗәсен чагылдыра торган контроль төренең төп күрсәткечләре, эшчәнлекнең тиешле өлкәсендә зыян (зыян) китерү куркынычын бетерү дәрәҗәсе, алар буенча максатчан (план) күрсәткечләр билгеләнә һәм аларның казанышлары контроль орган тәэмин итәргә тиеш;

2) контроль (кузәтчелек) эшчәнлеген мониторинглау, аны анализлау, гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган проблемаларны ачыклау ечен кулланыла торган контроль төренең индикатив күрсәткечләре һәм аларның килеп чыгу куркынычын бетерү дәрәҗәсе һәм хезмәт, матди һәм финанс ресурслары қуләме арасындагы нисбәтне характерлый торган сәбәпләрне ачыклау, шулай ук контрольдә тотыла торган затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәҗәсе.

7.3. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль контроль төрләре өчен индикатив күрсәткечләр өлдөр Нигезләмәгә 1 нче күшүмтә белән билгеләнгән.

8. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

8.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү төп күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

а) хисап чорында ачыкланган бозуларның гомуми санында (календарь елы) төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итүче затлар тарафыннан бетерелгән мәжбүри таләпләрне бозулар өлеше, ул хисап чорында ачыкланган бозуларның гомуми санына карата контрольлек итүче затлар тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бетерелгән бозуларның саны нисбәте буларак исәпләнә;

б) шикаятында күрсәткечләре өлеше (гамәл кылмавына) карата шикаятында күрсәткечләре өлеше (гамәл кылмавына) тулысынча яисә өлешчә йә аларга карата муниципаль контроль органы вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата муниципаль контроль органы каарларына шикаятыләрнән (алта таба - аларны канәгатьләндерү түрүнде караар кабул итәлгән шикаятыләр) гомуми санында муниципаль контроль органы каарларына шикаятыләрнән, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаятыләр өлеше, ул аларны канәгатьләндерү түрүнде караар кабул итәлгән шикаятыләр санының гомуми санына карата исәпләнә.

8.2. Өлдөр Тәртипнең 8.1 пункттындагы «а» һәм «б» пунктчаларында күрсәтелгән төп күрсәткечләр өчен 1/3 һәм 1 санлы төп күрсәткечләр булып тора.

9. Йомгаклау нигезләмәләре

9.1. Өлдөр Нигезләмә 2012 елның 1 гыйнварыннан үз кеченә керә.

9.2. 2023 елның 31 декабренә кадәр муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында контроль орган тарафыннан документлар әзерләү, контрольдә тотыла торган затларга контроль органның эш һәм кабул итәлә торган каарлары түрүнде хәбәр итү, документлар һәм контрольдә тотыла торган затлар белән белешмәләр алмашу кәгазь кәгазь саклагычында гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы
Урсай авыл җирлеге
территориядә тезекләндерү
елкәсендәц муниципаль контроль
турында Нигезләмәгә 1 нче күшмәтта

Муниципаль контроль (кузәтчелек) индикатив күрсәткечләре исемлеге

- 1) хисап чорында үткәрелгән планлы тикшерү (кузәтчелек) чарапары саны;
- 2) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү (кузәтчелек) чарапары саны;
- 3) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен ачыклау яисә мондый параметрлардан, хисап чорыннан контроль объектын тайпыйлдыру нигезендә хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль (кузәтчелек) чарапары саны;
- 4) контроль (кузәтчелек) чарапарының гомуми саны хисап чорында үткәрелгән хезмәттәшлек белән;
- 5) хисап чорында үткәрелгән һәр КНМ тәре буенча үзара хезмәттәшлек белән контроль (кузәтчелек) чарапары саны;
- 6) үткәрелгән контроль (кузәтчелек) чарапар саны хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чарапарын куллану;
- 7) үткәрелгән мәжбүри профилактик визитларның саны хисап чорында;
- 8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турьинда кисәтүләр саны;
- 9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган контроль (кузәтчелек) чарапары саны;
- 10) хисап чорында административ хокук бозулар турьинда эшләр кузгатылган контроль (кузәтчелек) чарапары саны;
- 11) хисап чорында контроль (кузәтчелек) чарапар нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- 12) хисап чорында тикшерү (кузәтчелек) чарапарын үткәрүне килештерү турьинда прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;
- 13) тикшерү (кузәтчелек) чарапарын үткәрүне килештерү турьинда прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны (алар буенча прокуратура органнары хисап чорында килешүдән баш тарткан);
- 14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- 15) хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектларының һәр категориясе буенча хисап чоры ахырына исәпкә алынган объектларының саны;
- 16) хисап чоры ахырына контролльдә тотылуучы затларның саны;
- 17) хисап чорында контроль (кузәтчелек) чарапары үткәрелгән контролльдә тотылуучы затлар саны;
- 18) хисап чорында контроль (кузәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд тәртибендә жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъвалиау турьинда дәгъва гаризалары саны;
- 19) контроль (кузәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд тәртибендә жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү турьинда дәгъва гаризалары саны, алар буенча хисап чорында игълан ителгән таләпләрне канәгатьләндерү турьинда каар кабул итеде;
- 20) муниципаль контрольне (кузәтчелекне) оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата таләпләрне тупас бозу белән үткәрелгән контроль (кузәтчелек) чарапары саны һәм аларның нәтижәләре дерес түгел дип танылды һәм (яки) хисап чорында юкка чыгарылды.